Region Uppsala

Godkänt den: 2025-05-06
Ansvarig: Ziaul Hasnain
Gäller för: Region Uppsala

Målgrupper för mödra- och barnhälsovårdspsykologer

Innehåll

Patienter vi tar emot 1
Blivande föräldrar 1
Föräldrar med barn 0–5 år 2
Problem utanför vårt uppdrag för blivande föräldrar och föräldrar med barn 0–5 år 2
Barn 0–5 år 4
Problem utanför vårt uppdrag för barn 0–5 år 4
Dokumenthistorik 6

Patienter vi tar emot

Blivande föräldrar

Om den blivande föräldern har:

- Svårigheter att ta till sig graviditeten, ambivalens eller påtagligt negativa tankar och känslor kring graviditeten som påverkar relationen till barnet.
- Svårigheter i bindning och relation till barnet i magen.
- Stark oro och osäkerhet i graviditeten som är kopplad till föräldrablivandet och förlossningen.
- Måttliga depressionssymptom under graviditet, som är kopplad till graviditet eller blivande föräldraskap (Edinburgh Postnatal Depression Scale utfall (EPDS-utfall) enligt riktlinjer).
- Under graviditet tar vi emot blivande föräldrar från andra trimestern, vecka 13.

För blivande föräldrar med psykisk sjukdom, till exempel svår depression, bipolär sjukdom, generellt ångestsyndrom etcetera, kan mödra- och

barnhälsovårdspsykologerna ge insatser gällande graviditet och föräldraskap, förutsatt att patienten har en fungerande behandlingskontakt med läkare eller psykolog för sin psykiatriska problematik.

Föräldrar med barn 0–5 år

Om föräldern har:

- Svårigheter i bindning, relation eller samspelet, med barnet.
- Negativa förlossningsupplevelser som påverkar föräldraskapet.
- Måttliga depressionssymptom som är kopplade till, eller påverkar, föräldraskapet (Edinburgh Postnatal Depression Scale utfall (EPDS-utfall) enligt riktlinjer).
- Stark oro och osäkerhet som är kopplad till omställningen att bli förälder.
- Föräldraskapsstöd med fokus på samspel, när generellt föräldraskapsstöd inte visat sig tillräckligt.

För föräldrar med psykisk sjukdom, till exempel svår depression, bipolär sjukdom, generellt ångestsyndrom, kan mödrahälsovårdspsykologerna och barnhälsovårdspsykologerna ge insatser gällande samspel och föräldraskap, förutsatt att patienten har en fungerande behandlingskontakt med läkare eller psykolog för sin psykiatriska problematik.

Problem utanför vårt uppdrag för blivande föräldrar och föräldrar med barn 0–5 år

Remisser som avvisas	**Hänvisning**
Problem i parrelationen.	Familjerådgivningen.
Övriga livskriser, till exempel förlust av anhörig, intrauterin fosterdöd, plötslig spädbarnsdöd.	Kurator vid vårdcentralen eller sjukhuset.
Psykisk sjukdom hos vuxna.	Psykiatri eller psykolog eller läkare på vårdcentralen.
Utfall på EPDS blivande förälder: mild depression.	Vid behov: Stöd från kurator eller psykolog på vårdcentralen.
Utfall på EPDS förälder: mild depression.	Barnhälsovårdssjuksköterskan erbjuder en serie stödsamtal enligt rutin för utfall på EPDS. Aktualisera föräldern i konsultation med mödra- och barnhälsovårdspsykologerna.

Remisser som avvisas	**Hänvisning**
Utfall på EPDS: Svår depression.	Kontakt med husläkare: Eventuellt remiss till psykiatrin.
Vårdnadstvister.	Familjerätten eller familjerådgivningen
Handledning eller föräldraskapsstöd till föräldrar i familjehem.	Socialtjänsten.
Negativ förlossningsupplevelse som inte påverkar föräldraskapet eller bindningen till barnet.	Psykolog på vårdcentral.

Barn 0–5 år

Om barnet har:

- Anknytningsrelaterade svårigheter eller samspelssvårigheter.
- Inte åldersadekvat utveckling, till exempel förståelse eller fungerande i vardagen.
- Brister i social kommunikation och interaktion, repetitiva beteendemönster.
- Mer omfattande utåtagerande beteendeproblematik, när generellt föräldraskapsstöd inte visat sig tillräckligt.
- Oro och ängslan som påverkar barnet i vardagen.
- Uppmärksamhet, hyperaktivitet eller impulsivitet:
    - Mycket stora svårigheter i minst två miljöer.
    - Föräldrarna har gått generellt föräldraskapsstöd och barnet har trots detta stora svårigheter hemma.
    - Förskolan har gjort anpassningar och barnet har trots detta stora svårigheter i förskolan.
- Barn 0–3 år med komplexa sömnproblem.

  Komplexa sömnproblem hos barn som ännu inte fyllt 3 år:
    - Patienten har fått insatser för sömnproblemen på BHV.
    - Generell information har getts om sömn och sömnproblem samt individuellt riktade insatser med journalförda samtal med föräldrarna om sömn och sömnrutiner samt uppföljningar.
    - Misstänkta somatiska orsaker till sömnproblemen är bedömda av sjuksköterska eller läkare till exempel hudbesvär, förstoppning, reflux etcetera, och erforderlig behandling är insatt.

Problem utanför vårt uppdrag för barn 0–5 år

Remisser som avvisas	**Hänvisning**
Barn 0–5 år med överaktivitet, bristande koncentration, impulsivitet om problemet endast finns i en miljö.	Föräldraskapsstöd via kommunen eller anpassningar i förskolan. Vid kvarstående eller tilltagande problematik, aktualisera barnet i konsultation med mödra- och barnhälsovårdspsykologerna.
Barn 0–5 år med överaktivitet, bristande koncentration, impulsivitet alternativt där föräldrarna inte har fått föräldraskapsstöd alternativt förskolan inte har gjort anpassningar.	Föräldraskapsstöd via kommunen Förskolan gör anpassningar. Vid kvarstående eller tilltagande problematik aktualiseras barnet i konsultation med mödra- och barnhälsovårdspsykologerna.

Remisser som avvisas	**Hänvisning**
Mindre omfattande beteendeproblem.	Föräldraskapsstöd via kommunen.
Remisser för överaktivitet, bristande koncentration, impulsivitet, måste vara inkomna senast 31 december året innan start i förskoleklass.	Remisser inkomna efter detta datum. Familjen kan själva ta kontakt med skolan eller elevhälsan inför start i förskoleklass samt söka föräldraskapsstöd via kommunen.
Barn i pågående komplicerad livssituation eller pågående trauma	Socialtjänsten, alternativt Barn och ungdomspsykiatrin (BUP).
Placerade barn i kris.	Socialtjänsten.
Pågående utredning inom Socialtjänsten.	Socialtjänsten.
Frågeställning utvecklingsavvikelse för barn som har en pågående kontakt på Barnsjukhuset (ex. neurologiska tillstånd eller syndrom)	Om barnläkare bedömer att utvecklingsavvikelsen påverkas av barnets somatiska tillstånd så ska den psykologiska utvecklingsbedömningen genomföras av psykolog inom sektionen Paramedicin barn. Om utvecklingsavvikelsen upptäcks på BVC följs följande steg: 1. BHV-ssk förbereder remiss enligt mall 2. BHV-ssk informerar BHV-läk som skickar remiss till ansv läk på barnsjukhuset. I remissen uppmanas om att skicka informationen vidare i ny remiss till Paramedicin barn för utvecklingsbedömning där om avvikelsen tros vara kopplad till barnets grundtillstånd. 3. Om läk på barnsjukhuset finner det osannolikt att någon koppling finns till grundtillståndet skickas remissvar med den informationen till BHV-läk för att remiss istället ska ställas till mödra- och barnhälsovårdspsykolog på Barnspec.
Frågeställning utvecklingsavvikelse gällande barn som följs inom ramen för nationellt uppföljningsprogram avseende för tidigt födda barn/barn med problem under nyföddhetsperioden	Föräldern kan själv ta kontakt med barnets barnläkare alternativt med sektionen Paramedicin barn.
Barn 0-3 år med sömnproblem och kontakt på Habiliteringen.	Habiliteringen ger insatser.

Remisser som avvisas	Hänvisning
Barn 0-3 år med sömnproblem som inte fått följande insatser på BHV: Generell information om sömn och sömnproblem samt individuellt riktade insatser med journalförda samtal med föräldrarna om sömn eller sömnrutiner samt uppföljningar.	BHV ska ge sina insatser först.
Barn med talängslan eller misstänkt selektiv mutism	Remiss skickas till Logopedmottagningen vid Svartbäcken (fd Länslogopedin). Här finns remisskriterierna i Docplus: GetDocument

Dokumenthistorik

Författare:

Karin Fängström, legitimerad psykolog, Verksamhetsområde Akademiska sjukhuset.

Datum:

2021-03-24

2021-04-20 Karin Fängström: Granskat dokumentet.

2023-04-26 Granskat av Madeleine Ramberg

2025-01-03 Max Andersson Grettve, Tillgänglighetsanpassad.

2025-04-29 Granskat av Karin Fängström